УДК 336.1:631.155

Кузьменко С.І.,
начальник відділу,
Державна казначейська служба України

КАЗНАЧЕЙСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Постановка проблеми. Одним з основних напрямів державної фінансової політики є організація та функціонування чіткої системи фінансового контролю. Вона включає контроль за дотримуванням фінансово-економічного законодавства у процесі формування і використання грошових коштів, оцінку ефективності фінансово-господарських операцій і доцільність здійсненних видатків. Як правило, в умовах ринкових трансформацій в країні, а також, зокрема, в агропромисловому комплексі України, при адаптації економічних відносин до нових умов господарювання актуального значення набуває фінансовий контроль за законністю формування й обґрунтованістю використання фінансових ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковому плані питаннями контролю казначейського обслуговування аграрного сектору економіки, запровадженням більш виваженого і системного підходу щодо розробки та реалізації державної аграрної політики, направленої на захист інтересів держави та стабільного розвитку вітчизняного сільського господарства, присвячені наукові праці М.Я. Дем'яненка [1], П.Т. Саблука [1], С.І. Юрія [2], В.І. Стояна [2], О.С. Даневича [2], А.Д. Діброви [3], В.П. Галушки [4], Г.Г. Кірейцева [5], В.М. Федосова [6], В.С. Загорського [7], А.Г. Охламова [8] та інших.

Попри значну увагу до даної проблеми, не вирішеним залишається низка питань, пов'язаних з пошуком оптимальних видів, форм та методів контролю фінансування державної підтримки аграрного сектору, визначенням функцій органів державного фінансового контролю, проблем та напрямів вдосконалення їх діяльності.

Постановка завдання. Метою статті є науковий аналіз видів, форм і методів фінансового контролю та визначення функцій органів казначейського обслуговування щодо державної підтримки аграрного сектору держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансовий контроль охоплює тією чи іншою мірою всі сфери діяльності суспільства. Раціональна організація та ефективне функціонування фінансового контролю дозволяє суттєво впливати на процес розширеного відтворення, сприяє забезпеченню національних економічних інтересів і підвищенню фінансової безпеки держави, розвитку ринкової економіки й економічного зростання.

У статтях 109-115 глави 17 Бюджетного кодексу України функції контролю за дотриманням бюджетного законодавства покладено на Верховну Раду України, Рахункову Палату України, Міністерство фінансів України, Державну казначейську службу України, Державну фінансову інспекцію України, місцеві державні адміністрації та виконавчі органи відповідних рад, рис. 1 [9].

Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, з контролю за дотриманням бюджетного законодавства визначено статтею 112 цього ж кодексу. Їм належить здійснення контролю за:

1) веденням бухгалтерського обліку всіх надходжень і витрат державного бюджету та місцевих бюджетів, складанням та поданням фінансової і бюджетної звітності;

2) бюджетними повноваженнями при зарахуванні надходжень бюджету;

3) відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів показникам розпису бюджету;

4) відповідністю взятих бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі);

5) відповідністю платежів взятим бюджетним зобов'язанням та відповідним бюджетним асигнуванням.

Рис. 1. Структура органів державного фінансового контролю для підприємств аграрного сектору економіки

Джерело: власна розробка на основі Бюджетного Кодексу України

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів (на сьогодні це - Державна Казначейська служба України), в межах своїх повноважень забезпечує організацію та координацію діяльності головних бухгалтерів бюджетних установ та контроль за виконанням ними своїх повноважень шляхом оцінки їх діяльності.

Відповідно до вимог Бюджетного кодексу України (стаття 43) від 08.07.2010 № 2456-VI, який набрав чинності з 01.01.2011 р., функції органів Державного Казначейства досить розширено. Додатково передбачено розрахунково-касове обслуговування інших клієнтів відповідно до законодавства. Для виконання доходної частини бюджету загальна кількість відкритих рахунків в Казначействі у 2011 році збільшилася орієнтовно на 150 000. За кожним видом надходжень може відкриватися від двох до шести рахунків по підвидах надходжень до відповідного бюджету.

У Законі України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» було закладено 363,6 млрд. грн. видатків із загального фонду Держбюджету (на рівні минулого року). У т.ч. у цьому бюджеті передбачалися видатки Міністерству аграрної політики та продовольства у розмірі 8,4 млрд. грн. (на 2,3% менше ніж у 2012 році). На фоні зменшення загальної суми аграрних видатків у бюджеті 2013 р., на фінансування заходів у агропромисловому секторі із загального фонду Держбюджету передбачалися жалюгідні «крихти» - 91,8 млн. грн., що майже у 12 разів менше ніж у 2012 р., коли сума фінансової допомоги закладалася на рівні 1,2 млрд. гривень [10].

У сучасних умовах для забезпечення належного управління державними фінансами вже недостатньо лише дотримуватися законів, необхідно досягати мети у найбільш економний, ефективний та результативний спосіб. В європейському розумінні державний внутрішній фінансовий контроль має забезпечити належне управління державними фінансами і розглядається як сукупність трьох складових: внутрішнього контролю, внутрішнього аудиту та їх гармонізації.

Контроль за використанням коштів Державного бюджету України від імені Верховної Ради України здійснюється Рахунковою палатою. Діяльність центральних органів виконавчої влади, які забезпечують проведення державної політики у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства (у межах їхніх повноважень, встановлених цим Кодексом та іншими нормативно-правовими актами), спрямовується, координується та контролюється Кабінетом Міністрів України.

Даний механізм чітко визначає обов'язковість запровадження в органах державного сектору базових компонентів європейської моделі державного внутрішнього фінансового контролю – внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, які послідовно вирішують функції контролю між їх учасниками. При цьому персональну відповідальність за запровадження та ефективне функціонування цих компонентів покладено на керівників усіх рівнів – від головного розпорядника (міністра, голови органу тощо) до розпорядників нижчого рівня та навіть керівників окремих підрозділів в установі, рис. 2.

Рис. 2. Концептуальна модель державного внутрішнього фінансового контролю Міністерства аграрної політики та продовольства

Джерело: власна розробка.

У цій концептуальній моделі внутрішній контроль – це комплекс дій, правил та заходів, запроваджених керівництвом суб'єкта господарювання державного сектору економіки, що постійно застосовуються в ході діяльності організації з метою забезпечення впевненості у досягненні нею таких загальних цілей:

- результативності діяльності, економності та ефективності використання ресурсів;
- відповідності чинним законам, іншим нормативно-правовим та регулюючим актам, політиці та процедурам;
- незалежності та надійності інформації, рахунків та даних;
- захисту активів від втрат, зокрема тих, які виникли через зловживання, неврегульованість чи корупцію.

Поняття економності операцій полягає у тому, що будь-які операції не мають спричиняти зайвих витрат. Вартість придбання потрібної кількості ресурсів (товарів, робіт, послуг) належної якості, що поставляються у необхідні час та місце, та обсяги їх витрачання мають бути найменшими.

Поняття ефективності полягає у тому, що для досягнення визначеної кількості та якості очікуваних результатів організація витрачає мінімум ресурсів або ж при витраті заздалегідь визначеної фіксованої кількості та якості ресурсів досягається максимальний результат.

Поняття результативності полягає у повноті досягнення визначеної мети діяльності організації та виконання поставлених завдань.

Науковцями доведено, що внутрішній контроль – не разова подія, а постійний управлінський процес, який охоплює всі операції кожної структурної одиниці організації. При цьому, внутрішній контроль має забезпечувати визначення й аналіз ризиків діяльності організації з метою запобігання їм чи обмеження. Тобто не можна ототожнювати внутрішній контроль із контрольно-ревізійною роботою. Внутрішня контрольно-ревізійна робота є лише незначною складовою частиною системи внутрішнього контролю.

Кожен працівник повинен розуміти важливість та підтримувати функціонування внутрішнього контролю, знати свої обов'язки та повноваження у здійсненні такого контролю. Відповідальним за належну організацію та ефективність внутрішнього контролю є керівник організації.

Схема реалізації внутрішнього контролю складається із п'яти взаємопов'язаних компонентів: середовище контролю, оцінка ризиків, контролююча (управлінська) діяльність, інформаційне забезпечення, моніторинг.

Середовище контролю – це наявні в організації процеси, операції та розподіл повноважень щодо їх виконання, спрямовані на забезпечення реалізації законодавчо закріплених за організацією функцій. Середовище контролю має забезпечувати в організації структурованість та дисциплінованість.

Оцінка ризиків – це процес визначення (ідентифікації) й аналізу ризиків діяльності організації, розробка та запровадження контрольних процедур з метою запобігання ризикам чи їх обмеження (управління ризиками). Ідентифікація ризиків здійснюється з метою визначення найбільш ризикових сфер діяльності, зосередження наявних ресурсів для управління найбільш істотними з них, встановлення відповідальних працівників за управління ризиками у відповідних сферах.

Контролююча (управлінська) діяльність – це сукупність запроваджених в організації дій, регламентів та процедур для управління ризиками, повноти досягнення мети діяльності організації та виконання покладених завдань. Контрольні процедури мають постійно функціонувати на всіх рівнях управління.

Інформаційне забезпечення – це система збору, документування, передання інформації та користування нею для прийняття управлінських рішень. Керівництво та працівники організації для прийняття рішень, належного здійснення операцій та контролю за ними повинні мати повну, своєчасну, достовірну та доступну інформацію фінансового і не фінансового характеру як про зовнішні, так і про внутрішні події. Для забезпечення отримання такої інформації потрібно, щоб усі операції, важливі події та процедури контролю були повно, своєчасно та достовірно задокументовані.

Моніторинг – це постійний процес проведення оцінки якості функціонування системи внутрішнього контролю у часі. Інформацію про недоліки функціонування внутрішнього контролю слід надавати керівництву відповідного рівня. Моніторинг має забезпечити адекватне та невідкладне запровадження рекомендацій і пропозицій для усунення наявних та запобігання можливим недолікам системи внутрішнього контролю.

За результатами дослідження встановлено, що внутрішній аудит – це діяльність із надання незалежних та об'єктивних гарантій і консультацій, спрямованих на удосконалення діяльності організації. Внутрішній аудит допомагає керівнику в досягненні поставленої перед організацією мети, використовуючи систематизований і послідовний підхід до оцінки та підвищення ефективності системи внутрішнього контролю. Реалізація такої діяльності передбачає створення в кожному органі державного сектору функціонально незалежного підрозділу внутрішнього аудиту.

Підрозділ внутрішнього аудиту в жодному разі не можна ототожнювати з відомчим контрольно-ревізійним підрозділом, більше того, неприпустимим є поєднання цих функцій в одному структурному підрозділі. У внутрішнього аудиту інша природа, цілі та завдання, ніж у ревізії. Внутрішній аудит допомагає керівнику здійснювати управління, але не може і не мусить заміщувати управлінців і керівників – він не може замінити собою систему внутрішнього контролю.

Кабінет Міністрів України визначає основні засади здійснення внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту, а також порядок утворення підрозділів внутрішнього аудиту. Основною

метою діяльності підрозділу внутрішнього аудиту в органах державного і комунального секторів є забезпечення керівника організації гарантіями адекватності та результативності системи внутрішнього контролю.

Нововведення 26-ї статті Бюджетного Кодексу України стосуються не тільки головних розпорядників бюджетних коштів та розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня. Фактично вимоги ст. 26 закладають законодавче підґрунтя для побудови нової моделі державного внутрішнього фінансового контролю в Україні, а перебудова системи управління державними фінансами передбачена в усіх вітчизняних органах державного і комунального сектору, до яких згідно з вимогами Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю, затвердженої розпорядженням Уряду від 24.05.2005 № 158-р зі змінами та доповненнями, належать [11]:

- міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, інші розпорядники бюджетних коштів;
- державні й комунальні підприємства, установи та організації;
- акціонерні, холдингові компанії, інші суб'єкти господарювання, у статутному фонді яких частка державної або комунальної власності перевищує 50 відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі або органам місцевого самоврядування право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів;
- державні цільові фонди;
- інші підприємства, установи та організації, які отримують бюджетні кошти, кредити, залучені державою або під державні гарантії, чи міжнародну технічну допомогу, використовують кошти, що залишаються у їх розпорядженні у разі надання їм податкових пільг, державне чи комунальне майно (далі – державні фінанси) лише під час провадження ними діяльності з використання державних фінансів.

Проведені дослідження показали проблеми щодо оптимізації контрольних функцій Державного казначейства України на сьогодні у невизначеному законодавством їх розподілі між різними контролюючими установами в державі.

Вважаємо, що передача контрольних функцій Державного казначейства України, які діючим законодавством України на сьогодні виконує і повинно виконувати Казначейство, іншому органу призведе до виникнення ризиків вчинення учасниками бюджетного процесу бюджетних правопорушень, у тому числі: виникнення та зростання дебіторської та кредиторської заборгованості, неефективного та нецільового спрямування (використання) бюджетних коштів, повноти та своєчасності зарахування надходжень бюджетів різних рівнів, недостовірності відображення даних в обліку та звітності тощо.

Крім того, специфіка обслуговування розпорядників, одержувачів бюджетних коштів, інших клієнтів (вони надають всі первинні документи при проведенні всіх операцій до органів Казначейства) унеможливлює виконання контрольних функцій, яке на сьогодні виконує Казначейство, іншим органом. Також не є необхідною передача функції розробки нормативно – правових актів іншому органу.

Функції та повноваження щодо забезпечення казначейського обслуговування бюджетних коштів, визначені Бюджетним кодексом України, Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", має виконувати новоутворена Державна казначейська служба України.

Одним із завдань Казначейства є визначення механізму казначейського обслуговування державного та місцевих бюджетів, установлення єдиних правил бухгалтерського обліку і звітності про виконання державного та місцевих бюджетів, кошторисів розпорядників бюджетних коштів, визначення порядку і строків подання звітів про виконання кошторисів державних цільових фондів (пункт 3 Положення про Державне казначейство України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.12.2005 № 1232) [12].

Реалізація зазначеного завдання Казначейством здійснювалась шляхом розробки та затвердження порядків, механізмів, процедур, регламентів, інших нормативних документів, необхідних для забезпечення функціонування системи органів Казначейства.

Слід зазначити, що відповідно до рекомендацій Міжнародного Валютного Фонду, викладених у доповіді співробітників Управління по бюджетних питаннях Міжнародного валютного фонду "Україна: Програма створення системи державного казначейства" від

27.04.1993, такі функції, як: установлення державних стандартів по бухгалтерському обліку; розробка законів і постанов по бухгалтерському обліку; ведення державного плану рахунків мали виконуватись Управлінням казначейства.

Таким чином, завдання щодо установлення єдиних правил бухгалтерського обліку і звітності про виконання державного та місцевих бюджетів, кошторисів розпорядників бюджетних коштів, визначення порядку і строків подання звітів про виконання кошторисів державних цільових фондів закріплено за Казначейством на виконання рекомендацій МВФ ще до створення Казначейства.

Відповідно до Плану дій Україна – ЄС, одним із заходів є модернізація системи обліку Казначейства (розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.04.2005 № 117-р, від 27.04.2006 № 243-р, від 26.04.2007 № 238-р). Стратегія модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007 – 2015 роки затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 16.01.2007 № 34 [13].

У стратегії визначено, що головним розробником національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі та єдиного плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, гармонізованого з бюджетною класифікацією, є Державна казначейська служба України. У ході реалізації Стратегії набуто позитивний досвід спільної роботи Казначейства та Міністерства фінансів України.

Так, Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку розробляються Казначейством і затверджуються Міністерством фінансів України. Змінами передбачено, що ведення бухгалтерського обліку і складання звітності в державному секторі здійснюватиметься відповідно до вимог національних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі.

Сьогодні можна констатувати, що певні кроки в цьому напрямі вже зроблені. Розроблені і затверджені наказами Міністерства фінансів України 19 національних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі, які відповідають міжнародним стандартам (IPSAS).

Національні стандарти звітності містять нові форми фінансової звітності (Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал), встановлюють правила складання консолідованої звітності та порядок розкриття бюджетної інформації у фінансовій звітності.

На сьогодні Казначейство – це автоматизована структура, яка функціонує завдяки роботі відповідних програмних комплексів, особливості функціонування яких пов'язані із статусом Казначейства, як учасника СЕП НБУ (Система електронних платежів Національного банку України), котрі враховані у нормативних документах Казначейства.

Зокрема, Казначейством супроводжуються нормативно-правові акти, які регламентують: порядок та процедури щодо відкриття, ведення та закриття рахунків у національній валюті в органах Казначейства, складання щоденного оборотно-сальдового балансу, який є базою для формування щоденної управлінської звітності, а також довідники технічних символів, які використовуються з метою кодування рахунків.

Забезпечити взаємозв'язок з СЕП НБУ без оперативної щоденної методологічної підтримки внутрішніх операцій, пов'язаних з виходом в СЕП НБУ, буде неможливо. Так, Казначейство здійснює постійний моніторинг змін до нормативно-правових актів Національного банку України в частині функціонування СЕП НБУ, з метою внесення відповідних змін до нормативних документів Казначейства.

Необхідно зазначити, що Національним банком України (лист від 13.01.2011 № 23-313/63) погоджено використання центру сертифікації ключів Казначейства (далі – ПТК АЦСК) замість сертифікації ключів Національного банку України в програмно-технічному комплексі.

Метою створення ПТК АЦСК є забезпечення інтеграції функції електронного цифрового підпису до прикладних інформаційних систем Казначейства на виконання вимог законів України "Про електронний цифровий підпис" та "Про електронні документи та електронний документообіг". Автоматизація покликана забезпечити створення єдиних засобів електронного цифрового підпису та криптографічного захисту інформації для використання в інформаційних системах Казначейства.

Запровадження та супроводження ПТК АЦСК потребуватиме розробки відповідних нормативно-правових, методичних та інструктивних документів з подальшим їх оперативним

супроводженням.

Висновки та подальші дослідження. Контроль за державними бюджетними коштами, що використовуються в аграрному секторі економіки, враховуючи впровадження національних стандартів, вже з 2015 року дозволить:

- гармонізувати законодавство України з питань бухгалтерського обліку і звітності з міжнародними стандартами (IPSAS);
- забезпечити транспарентність даних фінансової звітності в державному секторі і можливість їх зіставлення з аналогічними даними інших країн;
- підвищити ефективність використання фінансових і матеріальних ресурсів держави і прозорість бюджетного процесу;
- проводити аналіз інформації про державний аграрний сектор країни з метою створення стійкої і ефективної системи управління державними фінансами в цілому.

Бібліографічний список

1. Державна політика фінансової підтримки розвитку аграрного сектору АПК : монографія / [Дем'яненко М.Я., Саблук П.Т., Скупий В.М. та ін.] ; за ред. М.Я. Дем'яненка. – К.: ННЦ ІАЕ, 2011. – 372 с.

2. Казначейська система : підручник. – [С.І. Юрій, В.І. Стоян, О.С. Даневич та ін.]; за ред. С.І. Юрія. - 2-ге вид., змін. й доп. – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 818 с.

3. Діброва А.Д. Механізм бюджетної підтримки сільського господарства України / А.Д. Діброва // Агросвіт. – 2007. – № 15. – С. 6-11.

4. Галушко В.П. Методологічні та практичні аспекти оцінки рівня державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників в Україні / В.П. Галушко, А.Д. Діброва, Л.В. Діброва // Економіка АПК. – 2006. – № 3. – С. 3-11.

5. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник / Г.Г. Кірейцев. – Житомир: ЖІТІ, 2001. – 440 с.

6. Бюджетна система : підруч. / за наук. ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К: Центр учбов. літератури; Тернопіль : Економічна думка, 2012. – 871 с.

7. Фінанси : навч. посіб. / В.С. Загорський, О.Д. Вовчак, І.Г. Благун, І.Р. Чуй. 2– ге вид., стер. – К. : Знання, 2008. – 247 с.

8. Охламов А.Г. Бюджетна політика та бюджетне планування в умовах прогнозної невизначеності: регіональний рівень: наук.-метод. розробка / А.Г. Охламов, О.В. Голинська. – К. : НАДУ, 2011 – 48 с.

9. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456%D0%B0-17/paran111#n111.

10. Про Державний бюджет України на 2013 рік: Закон України від 06.12.2012 р. № 5516-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5515-17

11. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.05.2005 № 158-р „Концепція розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2017 року" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/158-2005-р.

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 31.07.1995 р. № 590 „Положення про Державне казначейство України" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/590-95-%D0%BF.

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.01.2007 № 34 „Стратегія модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007 – 2015 роки" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-п

References

1. Demianenko, M.Ya., Sabluk, P.T., Skupyi, V.M. (2011), *Derzhavna polityka finansovoi pidtrymky rozvytku ahrarnoho sektoru APK* [Public policy financial support of the agricultural sector agribusiness], monograph, NNTS IAE, Kyiv, Ukraine, 372 p.

2. Yurii, S.I., Stoian, V.I., Danevich, O.S. (2006), *Kaznacheiska systema* [Treasury system], textbook, Kart-blansh, Ternopil, Ukraine, 818 p.

3. Dibrova, A.D. (2007), "The mechanism of budgetary support for agriculture Ukraine", *Agrosvit*, no. 15, pp. 6-11.

4. Halushko, V.P., Dibrova, A.D., Dibrova, L.V. (2006), "Methodological and practical aspects of assessing the level of state support for agricultural producers in Ukraine", *Ekonomika APK*, no. 3, pp. 3-11.

5. Kireitsev, G.G. (2001), *Finansovyi menedgment* [Financial management], tutorial, ZHITI, Zhitomyr, Ukraine, 440 p.

6. Fedosov, V.M., Yurii, S.I. (2012), *Biudzhetna systema*, [The budget system], textbook, Ekonomichna dumka, Ternopil, Ukraine, 871 p.

7. Zahorskyi, V.S., Vovchak, O.D., Blahun, I.G., Chui, I.R. (2008), *Finansy* [Finances], tutorial, Znania, Kyiv, Ukraine, 247 p.

8. Okhlamov, A.H., Holynska, O.V. (2011), *Biudzhetna polityka ta biudzhetne planuvannia v umovakh prohnoznoi nevyznachenosti: rehionalnyi riven*, [Fiscal policy and budget planning under uncertainty forecasting: a regional level], NADU, Kyiv, Ukraine, 48 p.

9. The Budget Code of Ukraine, available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456%D0%B0-17/paran111#n111.

10. Law of Ukraine "About the State Budget of Ukraine for 2013", (2012), no. 5516-VI, available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5515-17.

11. Cabinet of Ministers of Ukraine "The concept of public internal financial control until 2017", (2005), no. 158-p, available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/158-2005-p.

12. Cabinet of Ministers of Ukraine "Regulations on the State Treasury of Ukraine", (1995), no. 590, available at: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/590-95-%D0%BF.

13. Cabinet of Ministers of Ukraine "The strategy of modernization of accounting in the public sector in 2007 – 2015 years", (2007), no. 34, available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-п.

Кузьменко С.І. КАЗНАЧЕЙСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Мета. Надати пропозиції щодо підвищення ефективності казначейського обслуговування аграрного сектору економіки держави.

Методика дослідження. Методологічною і теоретичною основою статті є сучасне законодавство, праці вітчизняних і зарубіжних вчених, а також результати власних досліджень. У статті використано абстрактно-логічний мето, системний підхід і методи розрахунково-конструктивного та економіко-математичного моделювання.

Результати. Досліджено види, форми і методи фінансового контролю, а також визначено функції органів казначейського обслуговування щодо державної підтримки аграрного сектору держави. Встановлено, що фінансовий контроль охоплює тією чи іншою мірою всі сфери діяльності суспільства, а його раціональна організація та ефективне функціонування дозволяє суттєво впливати на процес розширеного відтворення, сприяє забезпеченню національних економічних інтересів і підвищенню фінансової безпеки держави, розвитку ринкової економіки й економічного зростання.

Наукова новизна. Уточнено зміст поняття «внутрішній контроль», а також удосконалено концептуальну модель державного внутрішнього фінансового контролю Міністерства аграрної політики та продовольства, а також обґрунтовано недоцільність передачі контрольних функцій Державного казначейства України іншому органу.

Практична значущість. Запропонована модель державного внутрішнього фінансового контролю Міністерства аграрної політики та продовольства надасть можливість підвищити ефективність використання фінансових і матеріальних ресурсів держави, а також збільшити прозорість використання коштів державного і місцевих бюджетів.

Ключові слова. Казначейське обслуговування, контроль, бюджетна політика, завдання казначейства, фінансування, бюджетні асигнування, витрати та доходи.

Kuzmenko S.I. TREASURY CONTROL OVER USING BUDGET FUNDS IN AGRARIAN SECTOR OF ECONOMY

Purpose. The purpose of the article is to give suggestions for improving the efficiency of treasury service of agrarian sector of economy of the state.

Methodology of research. Methodological and theoretical basis of the article is the contemporary legislation, works of national and foreign scholars, and the results of our own research. The abstract and logical method, systematic approach and methods of settlement and constructive, economic and mathematical modelling were used in the article.

Findings. Types, forms and methods of financial control were studied as well as the functions of treasury services for state support of agrarian sector of the state were determined. It has been established that the financial control covers all areas of activity of the society and its rational organization and the efficient operation can significantly influence on the process of expanded reproduction. This control contributes providing of the national economic interests and increases the financial security of the state development of market economy and economic growth.

Originality. The concept of "internal control" was clarified and conceptual model of state internal financial control of the Ministry of agricultural policy and food was improved, and the inexpediency of transferring control functions of the State treasury of Ukraine to another body was reasonably substantiated.

Practical value. The proposed model of state internal financial control of the Ministry of Agricultural Policy and Food will enable to improve the efficiency of financial and material resources of the state, and to increase the transparency of the use of state and local budgets.

Key words: treasury servicing, control, budgeting, objectives of treasury, funding, budget allocations, expenditures and revenues.

Кузьменко С.И. КАЗНАЧЕЙСКИЙ КОНТРОЛЬ ПО ИСПОЛЬЗОВАНИЮ БЮДЖЕТНЫХ СРЕДСТВ В АГРАРНОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ

Цель. Предоставить предложения по повышению эффективности казначейского обслуживания аграрного сектора экономики государства.

Методика исследования. Методологической и теоретической основой статьи является современное законодательство, труды отечественных и зарубежных ученых, а также результаты собственных исследований. В статье использованы абстрактно-логический методом, системный подход и методы расчетно-конструктивного и экономико-математического моделирования.

Результаты. Исследованы виды, формы и методы финансового контроля, а также определены функции органов казначейского обслуживания по государственной поддержке аграрного сектора государства. Установлено, что финансовый контроль охватывает в той или иной мере все сферы деятельности общества, а его рациональная организация и эффективное функционирование позволяет существенно влиять на процесс расширенного воспроизводства, способствует обеспечению национальных экономических интересов и повышению финансовой безопасности государства, развития рыночной экономики и экономического роста.

Научная новизна. Уточнено содержание понятия «внутренний контроль», усовершенствована концептуальную модель государственного внутреннего финансового контроля Министерства аграрной политики и продовольствия, а также обоснованно нецелесообразность передачи контрольных функций Государственного казначейства Украины другому органу.

Практическая значимость. Предложенная модель государственного внутреннего финансового контроля Министерства аграрной политики и продовольствия позволяет повысить эффективность использования финансовых и материальных ресурсов государства, а также увеличить прозрачность использования средств государственного и местных бюджетов.

Ключевые слова. Казначейское обслуживание, контроль, бюджетная политика, задание казначейства, финансирования, бюджетные ассигнования, расходы и доходы.